

Hard Candy

David Slade, 2005

Caputxeta vermella en versió pop radical

Apologia del feixisme

Pederastia, tortura, sadisme, càstig i crueltat són els elements de *Hard Candy*, el primer film de David Slade, que va guanyar els premis a la millor pel·lícula, millor guió i el premi especial del públic en l'última edició del festival de Sitges.

Hard Candy és una de les pel·lícules que més polèmica va generar durant 2006. Donat el seu tema, la polèmica és justificada, encara que el film estableixi un punt de partida que no és altra cosa que un fals plantejament.

Llocs a escollir: a qui escolliries? sembla dir la pel·lícula, i ens enfronta amb dos personatges de cartró: Hayley –una noia de 14 anys, precoç fins a la inversemblança– i Jeff –un fotògraf d'uns trenta anys, sospitós de pedofília. Ambdós personatges, cal dir-ho, estereotipats, previsibles i, sobretot, repugnants. Duent la comparació al terreny de la política, és com si l'espectador hagués de triar entre George Bush i Saddam Hussein.

Maniqueisme típicament americà.

Amb base en la creació d'un ambient claustrofòbic i en un parell d'actuacions a l'alçada del guió –la de la canadenc Ellen Page en el paper de Hayley ha estat celebradíssima. El film va jugar amb les emocions de l'espectador, servint-se dels trucs més obvis per produir tensió i suspens.

La història es nodreix d'aquests relats característics dels nostres temps: les denominades «llegendes urbanes» que tenen com a vehicle favorit de difusió Internet. Des de les primeres imatges –que reproduïxen en pantalla l'activitat d'un *chatroom* d'Internet– el director deixa clar que desitja inserir la seva obra en la contemporaneïtat. Punt positiu per al film, en principi. No obstant això, molt aviat descobrim de quina contemporaneïtat es tracta aquí...

La pel·lícula comença amb un curiós exercici de deslocalització espacial: al *chatroom* el segueix una xerrada en un cafè, filmada gairebé completament en *close ups* que mantenen allunyats de

l'espai exterior als personatges. Això sembla establir una reflexió sobre el paral·lelisme entre les relacions personals –cara a cara– enfront de les relacions a través de la web. Però, una vegada que l'acció es desplaça al seu escenari definitiu –la casa de Jeff– les intencions del director queden al descobert i la pel·lícula acaba convertint-se en una rondalla escandalosament moralista –encoberta, com succeeix sovint avui dia, de radicalisme.

Pitjor que el contingut moralista és la forma com el film l'exterioritza: mitjançant la deshumanització típica d'un determinat cinema recent, al que el crític Ruy Gardnier –a propòsit de *La Pianista* de Michael Haneke– va anomenar d'estètica «de l'ostatge». En aquest tipus de cinema, el sadisme del realitzador en relació amb els seus personatges duplica i disfressa el sadomasoquisme que espera de l'espectador: el fustiga amb imatges de la tortura dels personatges, creient que d'aquesta manera l'espectador arribarà a la catarsi necessària per provocar en ell alguna resposta.

En aquest sentit, *Hard Candy* – filmada com si es tractés d'un videoclip (el seu director abans va filmar videos de grups de rock com *System of a Down* i *Stone Temple Pilots*, entre d'altres) i repleta de clixés provinents de la cultura popular contemporània– és un exemple perfecte de l'estètica de l'ostatge en el seu vessant més pop (Haneke estaria en el vessant intel·lectualitzat). Valguin com exemple els adjectius que li va atorgar la crítica publicada en la pàgina web de la MTV: «extremadament fascinant» i «divertida». Amb tota seguretat el film té un espectador model: el radical *chic*, o radical *light*, o radical pop.

Com que aborda un tema massa seriós, gairebé tabú, de manera moralista, la pel·lícula acaba per pertànyer al gènere dels *cautionary tales*, o «contes exemplars»: històries l'objectiu de les quals és causar por i alerta a l'espectador. No és gratuïta, per tant, la comparació amb caputxeta vermella (i la publicitat del film fa explícit aquest paral·lelisme). Al final el llop rep el seu càstig: «Per castigar al llop malvat, el caçador li va omplir el ventre de pedres i després el va tornar a tancar. Quan el llop va despertar del seu son, va sentir moltíssima set i es va dirigir a un estanc pròxim per beure. Com que les pedres pesaven molt, va caure a l'estany de cop i es va ofegar». A *Hard Candy* la caputxeta i el caçador són un sol personatge: el film no és més que la perversió poc imaginativa d'aquest clàssic conte infantil.

L'altre referent evident és la *Lolita* de Nabokov, però de cap manera perquè Hayley sigui una lolita, sinó tot el contrari: disfressant-se de lolita, Hayley pretén erigir-se en la venjadora de les lolites involuntàries, en la castradora de les insanes fantasies masculines.

Entre l'autoconsciència del seu artifici –de la seva estètica efectista i falsament provocadora– i l'abús al que és sotmès l'espectador, cal molta paciència per aguantar fins al final aquesta pel·lícula feixista.

Val la pena recordar com opera el feixisme: «Aprofita els sentiments de por i de frustració col·lectiva per exacerbar-los mitjançant la violència, la repressió i la propaganda, i els desplaça contra un enemic comú real o imaginari, interior o exterior, que actua com a cap de turc, sobre el qual es bolca tota l'agressivitat de forma irracional, assolint la unitat i adhesió (voluntària o per la força) de la població».

Qui tingui algun dubte sobre el rerefons ideològic d'aquesta pel·lícula, qui hi vulgui veure un simple exercici d'entreteniment, pot analitzar el que es diu sobre ella a Internet, precisament en els *chatrooms*, on desenes de persones s'exhibeixen fent comentaris com aquest: «eso es lo que debería pasarle a todo hijoputa pedófilo».

Comencem així i acabem fent execucions massives.

Fitxa tècnica

Tècnics

Director: David Slade
Productor: Michael Caldwell, David Higgins, Richard Hutton i Jody Patton
Guió: Brian Nelson
Muntatge: Art Jones
Fotografia: Jo Willems
Vestuari: Jennifer Johnson
Música: Harry Escott i Molly Nyman
Companyia productora: Vulcan Productions, Launchpad Productions i IcePack Pictures
Nationalitat: Estats Units
Durada: 103 minuts

Actors

Patrick Wilson: Jeff Kohlver
Ellen Page: Hayley Stark
Sandra Oh: Judy Tokuda
Odessa Rae: Janelle Rogers
Gilbert John: Nighthawks Clerk